

նիւ անխեղազ մայիք օլուպ օլմատըղը
էֆքեար, էքքեալ, վէ լիսանընա աթֆը
նազարը տըղգաթ էտէրէք քէշֆ օ-
լունուպ, վէ մուամէլաթընա կէլինճէ
պիր հիւքմ իյլամը գապիլինտէն ատտ
օլունուր:

Գալտը քի, զիքը օլունան խասաիսի
մէմուռհէ վէ մէզմումէ, իշինէ վէ ի-
ճապընա կէօրէ պաղի տէֆա սըրֆ
տույկու իլէ գալըր իսէ տէ, չօդ քէր-
րէ տախի մուամէլէեէ գատար թէ-
ճաւուզ էտէր. վէ նէչէ ատէմլէրին էֆ-
քեարը սաղիմէլէրինի, թէպէսսիւմ,
վէ լաթաֆէթի լիսան իլէ իմա էտէր
օլտուգտան պաշգա, անը մուամէլէ
իլէ տէ թէզեին էյլէր օլտուգլարը
միսիլու, էֆքեարը ֆասիտէ ասհա-
պընտան պուլունանլար տախի, մաե-
լէրինտէ մախլութ օլան զէհրի, չէհրէ
վէ տիլ իլէ իմա էթմէքիքլէ գանաաթ
էթմէեիպ, էֆքեար ու արզուլարընա
զըտտ կէլէն հէր պիր խուսուս իշուն,
թապիաթըն սօգուճու հայվանլարա
վէրմիշ օլտուղու զէհիր նէվինտէն օ-
լան սէմլէրլիլէ բաաթ կէլէնի պիլ ֆիլի
տախի զէհրլէրլէր:

Իմտի թաատաա էթաիյիմիզ խու-
սուսաթ, մուամէլէեէ թէճաւուզ իթ-
մէեիպ տէ, սըրֆ տույկուտա գալըր
իսէ, ինսան իշուն անճագ մէհէքք
ատտ էտիլիր իսէ տէ, ամէլէ թէճա-
վուզ էթաիյի անտէ արթըղ մէսէլէ-
նին խաթմ, վէ պիթիմի տէմէք օլուպ,
նէթիճէյի հասէլէսինտէն իգթիզայը
ախլեագըն, տէյիլ եալընըղ տույկու,
իլլա ամէլ իլէ տէ թէպէյիւն էթմիշ
օլտուղունա սիւրէթի գաթիյէտէ
հիւքմ ու գարար իթա օլունմագ լեա-
զըմ կէլիր իտույի մուհագգագ տըր:

Պու սէպէպէ մէպնի իշպու պահսը-
մըղը, պիր ֆիհրիսթ եախստ խիւլասէ

ատտ էտէրէք, պասիրէթին՝ չիրքին
խուլլարտան թէֆրիդ էտէր օլտուղու
հիւանիւ անխեղազ ալէլ ինֆիրատ պու
խիւլասէտէն արամագ իւղրէ, լեազըմ
կէլէն ճէտվէլինի զիրտէ վաղ էթմիշ-
իզ տիր:

ՃԵՏՎԷԼԻ ՐԻԻՔՆԻԻ ԱՆԼԵԱԳ

ՃԻՔՐԻՆ

ԷՅՔԵԱՐԸ ՍԱԳԻՄԷ

ԷՅՔԵԱՐԸ ՅԱՍԻՏԷ

ԵԷՔԼԷՆ

ԼԻԳԱԹԸ ՄԻԻՊԷՍՍԷՄԷ

ՊԷՏ ՁԷՀՐԷ

ԳԱԼԷՆ

ԼԱԹԱՅԷԹԻ ԼԻՍԱՆ

ՊԷՏՁԷՊԱՆ

ՃԻՔԼԷՆ

ՀԻԻՍԷԻԻ ՄՈՒԱՄԷԼԷ

ՍՈՒԻ ՀԱՐԱՔԷԹ

(Մապասի սօնրա)

ՄԻԼԼԷԹԻՄԻՉՏԷ ԳՐԱԱԹ

Սեֆիզիննի նիւսիսհէն ճեվաւ (սա. 131)

«Արթըղ ֆունշա պիր տէեէճէյին
եօգ եա. իշթէ հէր վէճհլէ մաթլու-
պինէ մուվաֆըղ պիր զազէթա. գը-
թաաը օրթա, քեաղըտը եազըսը թէ-
միզ. հէմ ազգային հէմ քաղաքական,
վէ հէմ տէ հաֆթատա իքի կիւն չը-
գար քի, հէր կիւն օգուեուպ տա օ-
սանմազըն» տէյի վէր, վէ տէ չիմ-
տիյէ գատար օլան պէհանէլէրի պիր
սաէթլիյէ հազգ պայրամ եէրինէ գօ-
եուպ տա, պունա արթըղ պիր տէ-
եէճէյի եօգ տուր կիպի քէնտի քէն-
տինէ իւմիտ կէօսթէր . . . պիլթիւն
պիլթիւն եանըլըսըն. չունքի միւրատ

օգուամամագ իւզրէ պիր պէհանէ պուլ-
մագ տըր, պինաէն ալէյհ օնա տա
ճէֆֆէլ գալէմ «պէն էօյլէ գըրըլըպ
տէօքիւլմէ սէօզլէրաէն հազզ էթ-
մէմ, վէ օ կիպի զազէթալարա փարա
վէրմէմ» աէեիպ պիթիրէճէք տիր:

Մէճմուայը հավատիսի, հիշ տէմէ.
դիրա պէեան էաէճէյի էօզիւրլէր ի-
ֆատաթը մէշրուհէտէն մաալիւմ տըր:
Աւետարերէ կէլինճէ «գարտաշ պիր
հաֆթա պէքլէեէճէքսին չըգա չըգա
չըգար քի, պիր սիւթիւնիւ պիլէ հա-
վատիս տէյիլ. մապագիսի Սուրք գիրֆ
տէն նազըլլար, վէ բուհանի պահս-
լար իլէ տօլու տուր. պէն օնլարը չօ-
ճուգլուգտան պէրու տիյնէտիւմ, էօյ-
րէնտիւմ, հէմ տէ էզպէր էթտիւմ. պիր
տէ զազէթատա մը օգուեհաճաղըմ»
ճէվապը ալըրսն:

Իշթէ հէր ճինս զազէթալարը եօգ-
լատըգ, հիշ պիրիսի տէ պիգիւմ պինա-
մագ էֆէնտիլէրին թապընա մուվա-
ֆըգ կէլմէտի. պիր ազ տա ըիսալէ-
լէլէրի գարըշտըրալըմ պագալըմ նէ
լույիւտիւճիւքլէր:

Էն էվվէլ Ֆէլէյի խապէր վէր. պի-
րինճի էօզրիւ «պուլնու օգուամագ իւզրէ
էվվէլա պիր մէքթէպէ կիրիպ թիւրք-
ճէ էօյրէնմէլի տէ, օնտան սօնրա միւ-
թալէա էթմէլի. աեըպ տէյիլ ա
թիւրքճէեէ պէնիւմ օ գառար մալիւ-
մաթըմ եօգ տուր հիշ պիր շէյ աննա-
եամամ» ճէվապը օլաճագ տըր: Վէ
լիւվէյի մագալ պիրլէ «հէմտէ ճա-
նըմ» ատէթտէն խարիճ պիր միւ-
թէազիւմ ըիսալէ, նիւսիսէսի օտա-
սընտան պաշգա եէրտէ էլտէն սա-
թըլմագ, կէրէք նէֆսի Իսթանպօլ-
տան կէրէք թաշրալարտան օլուր օլ-
մագ ատէմի, փարասընը ալմաեընճա

ապօնէ եաղմաղ, վէ պաշգալարը ա-
տի մէքթուպլարը պիլէ, պիլ իֆ-
թիխար տէրճ էտէր օլտուգլարը
հալտէ, պու ըիսալէ սանտըգճալար
տօլտուրմուշ օլան միւթէլիֆ սիթա-
իշ մէքթուպլարընըն երիզիւնէ տախի
պագմաղ. արթըգ օ գառար պալա-
բէրվազլըղա պէն տաեանամամ» կի-
պի սէօզլէր տէ էշիտիրսին:

Բիւրակնը սէօյլէ, վէ իսթէրսէն
«շիմաի փաղափախան հավատիսլէր տէ
եաղընօր» տէեու իլավէ էյլէ. «քէն-
տիսինին օլսուն պանա եարամաղ.
հավատիսլէրի աղըզտան տուլտուղու-
մուզ շէյլէրին օն պէշ կիւն սօնրա
թէքըրընտան, վէ պահսլարը իսէ
պաշըճա կրօնական տան իպարէթ
տիր» տէեէճէյինէ շիւպհէ էթմէ:

Երկրագունտա պիր տէեէճէյին
եօգ եա տէ պագալըմ. «պիր գաշ
գալէմ սահիպլէրի պիր արաեա կէլ-
միշլէր տէ սըրֆ քէնտիլէրի իշուն պիր
Հանդէս չըգարընօրլար. տօղորուսու
պէն օ լիսանտան տա օ պահսլարտան
տա պիր շէյ աննամամ» ճէվապը է-
թիշմէզմիսին:

Իմաստասիրակցն շարթումու թէք-
լիֆ էթ. «օնու տա Երկրագունտան
այըրըմըշ պիր ճիւզ տէեու պիլիւր, վէ
մէքթէպ թալէպէլէրինէ լաեըգ կէօ-
րիւրիւմ» տէր:

Էյ արթըգ հիշ պիր շէյ գալմաեօր.
Առողջապահութիւն տան ալ տէրսէն,
«պէն հէքիւմ մի օլաճաղըմ» տէեէճէյի
աշըգ տա. պիր Ծիծաղ ալ տա օգու.
հէմ կիւլ հէմ էյլէն» տէ. «կէշէնտէ
զաթըն պիրիսինէ Ֆէլէք կէլիպ տէ —
վագաա միւֆիտ պահսլարը վար, վէ
րէսիւմլէրի տէ ֆէվգ էլ ատէ կիւզէլ.
պիր սէօզ իլէ միլլէթիմիզ իշինտէ էվ-

րօպաքեարի պիր ըխալէ տիր ամնա, պիննէֆո Ֆէլէյին թա քէնտիսի օլսա պիլէ սէօյլէյմէնէ, վէ պաշըմը գաշըմանա պիլէ վազթիմ եօգ տուր — տէտիյի կիպի, պէնիմտէ Ծիծաղը օգուեուպ տա կիւլէճէք իշթիհամեօգ տուր տօղրուսու» ճէվապը ալըպ պիւսպիւթիւն գաթը իւմիտ իտէճէքսին:

Իշթէ չօգլարընըն՝ զազէթա, քիթապ, վէ ըխալէլէրտէն հէր պիրիտինէ կկն՝ Յովհաննէս եւն. թարգընտա պիր մանէա վէրմէքտէն մէրամ ու մագսատլարը, օգումագ իսթէմէմէքտէն, վէ գրատթ լէզզէթի նէ՝ օլտուղուն պիլմէմէքտէն, վէ մէտէնիլիք իտտաասը էտիպ տէ, մէտէնիլէթ եօլունա կիթմէմէքտէն պաշգա շէյ տէյիլ պիր. Ալլահ... սէն օ կիպիլէրէ ինսաֆ... վէ ասհապը էսէրէ սապր ու թէհամիւլ իհսան էյլէ...:

Պու պապտէ պիր կէօնէ իթիրազ իտէն օլսա, ճիւմլէյի միւպահասաթա սէօզ քէսէն օլմագ իւզրէ պիր չիֆթ ճէվապ իլէ իթթիֆա էտէր պիթիլիլիլ. եանի պիլլէր էօյլէ պիր գրատթէրվէրլէրտէն, վէ միլլէթ սէվիճիլէրտէն իզ քի, Սուապը աջազուրկ թադէոս պաաուէլինին էսէրի պէրկիւզիտէսի օլուպ, քէնտիսինէ պիր մուավէնէթ, վէ թէայեիւշիւնէ մէտար օլմագ իւզրէ, հէմէհհրիմիլտէն Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտի Նիւմիւշէանըն իեանէսիլլէ թապ ու թէմնիլ օլունան, վէ պէհէրի օնար զուրուշա օլտուղու հալէ 750 տտէտտէն իպարէթ պուլունան, Ֆրանսըզճատան էրմէնիճէնէ թէրճէմէ օլունմուշ Առակք Ֆենէլինի նամ քիթապտան պիրէր Նիւսիւնէն թալիպ պուլունմանըպ տա, էլինտէ էքշիթմիշիզ, վէ քէնտիսինէ պիւսպիւթիւն ֆիւթուր կէթիլթմիշիզ տիր:

Օ՛ պաաուէլինի քի, ալթը պըլըգ իքէն ամա օլտուղու հալտէ, միլլէթէ միւճիպի իֆթիլսար օլաճագ տէրէճէտէ քէսպի գուտրէթի զիհնիյէ էյլէմիշ, վէ պիր միւէլիֆ վէ շաիր մէրթէպէսինէ էրիշմիշ օլտուղու հալտէ, նանը տգիզէ միւհթամ, վէ պի թապ ու պի իլամ հալտէ տիր:

Օ՛ զաթը սիւթուլէ սըֆաթա քի, մին էվլէլինտէն ագվաթը եէվմիյէնէ միւհթամ պուլունտուղու հալտէ, քէմանքէշիք իլէ փարա գազանըպ, վէ բէյնիր էթմէք իլէ եաշանըպ տա, տիշինտէն թըրնազընտան արթըրտըլը ագճէլէր իլէ ալտըլը քիթապլար սա. եէսինտէ էրմէնիճէ, Ֆարսիճէ, վէ Ֆրանսըզճա լիսան, վէ թուաբանուլթիւն, վէ ալճէպրա թահսիլինէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլուպ, էվրօպատա օլսա ալիմլէր գաթարընտա, վէ ֆէվզ էլ զաեէ հիւրմէթլէրէ նաիլ օլուր իքէն, պիզիմ իշիմիլտէ մէթրուք գալմըշ տըր:

Օ՛ զաթը միւհթէրէմէ քի, շու հալը սէֆալէթինտէ տաիի, աշըգտան իեանէ գապուլ էթմէզ, տիլէնմէզ, վէ ալիլ հալինտէ իքէն պիլէ, էմէյի սինմէնէն պիր շէյի գապուլ էտէմէզ օլտուղունտան, զիքր օլունան քիթապըն, վէ եախօս պունա տաիր օլարագ սաիր աաարընըն եիւզիւնտէն թէայիւշ գըլմագ, վէ ճէնապ ու վագար իլէ եաշամագ իսթէր:

Իշթէ պէօյլէսի պիր նաաիր իւլ էմաալ զաթը՝ կէրէք պէրալը թէշվիգ, վէ կէրէք թէայեիւշիւնէ մէտար օլտուն իշուն, իսթէր իեանէ սաեարագ իսթէր սաաագա, օնար զուրուշ գըլմէթինտէ օլան 750 տտէտ քիթապընը ալմանա թալիպ պուլունմագ իսէ... պիզիմ տուլկուսուզ նէրտէ... չալը-

մըմըզ ներտէ. մէտէնիւնէթ ներէտէ'...
պիզ ներէտէ. արթըդ պուրատա պուն-
տան զիհատէսինի էրպապը միւթա-
լէանըն մուհաքէմէսինէ հէվալէ, վէ
սաիր ասհապը գալէմ, վէ էսէրին
տախի պունտան իպրէթ ալըպ, քէն-
տիլէրինէ թէէսիր էտէն հալլէրէ, վա-
թան վէ միլլէթ աշղընա նազարը թէ-
համմիւլ իլէ պադ մալարընը թաւսիյէ
իլէ խաթմը քէլամ էտէրիմ:

Ք 0 1, Է Ր Ա

Թէտապիրի արթըպպահա մէյտան
վէրմէքսիզին հէման պիր գալ սաաթ-
լար իշինտէ ինսանը բէնչէյի էճէլէ
թէսիւմ էտէն քօլէրա իլլէթի սարիա-
սը, հէր նէ գատար 1817 թարիխն-
տէ իւք տէֆա օլտրոդ Հինտ մէմա-
լիքինտէ զուհուր էթմիշ իսէ տէ, ան-
տէն էվվէլլէրի տախի վուգու պու-
լուպ տա, ատէմի շիտաէթինտէն նաշի
ասլընա կէշիլմէմիշ, վէ էհէմմիլիէթ
վէրլլմէմիշ օլմասը մէհուլ տուր:

Լաքին թարիխի մէղպուրտա ճէս-
սօրատա սղ կիւն իշինտէ օն պին քի-
շի թէլէֆ էթսիքտէն սօնրա կալիա-
թահա կէշիպ, եէվմիյէ 200 տէն զի-
հատէ ատէմէօլտիւրաիյիւ, վէ պա-
տէհու պիւթիւն Պէնկալա հուտու-
տունա եաեըլարագ ինկիլիզ օրտու-
տունա կիրիպ, պիր հաֆթա զարֆըն-
տա էն պիւեիւք գըրկընլար վէրմիշ
խաույի մէրվի տիր:

1818 տէ Գօրօմանտէլ, Սէյլան, վէ
Հինտ ատալարընա եէօրիւեիւպ, վէ
Փիլիպեան ճէղիլէլլէրինէ տէ կիրմիշ,
1820 տէ Չինէ, վէ թարաֆը շէմալի-
տէն Մօլլօլ տիեարընա, վէ Աճէմիս-
թանա եաեըլարագ, Մուսկաթտա օն

պին քիշիեի, վէ իքի հաֆթա զար-
ֆընտա տախի Պասրա սէքէնէսինին
իւշտէ պիրինի թէլէֆ էյլէմիշ տիր:

1820 տէ Պազտատա, վէ եինէ օ
սէնէ Հալէպէ սիրաէթլէ, էն շիտ-
տէթլի կիւնլէրինտէ եէվմիյէ իւշէր
եիւզ քիշի թութուլմուշ, վէ 1823
թարիխինտէ պահըր սէֆիալին պաթը
թարաֆլարընա եէթիշտիքտէն սօնրա
պիր գալ սէնէ նապէտիտ օլմուշ իտի:

1831 տէ Հինտլի վէ Աճէմ հաճի-
լէր իլէ Մէքքէեէ եէթիշէրէք տէօրթ
կիւն իշինտէ 20000 քիշի թէլէֆ էթ-
միշ, վէ ավտէթ իտէն հաճիլլէր իլէ
տախի Մըսըրա կիրիպ, փէք չօգ գըր-
կըն վէրաիքտէն սօնրա, օրատան իզ-
միրէ վէ իթմնպօլա պիսսիրաէ մու-
ղարրաթը քիւլլիւյէ կէօթէրմիշ տիր:

Վէ պիր գօլ տախի իրան քէօրֆէ-
զինաէն, պահըր հազէզին սէվահի-
լինէ եաեըլըպ, սնտէն Սթաէրխանա
վէ Բուսիանըն սաիր թարաֆլարընա
կէշմիշ, վէ տէօրթ պին քիշի Աթաէր-
խանտա, վէ եիկիրմի պին քիշի գա-
տար տա սաիր թարաֆլարտա թէլէֆ
էթմիշ, վէ սղըպէթ շէտիտ պիր գըշ
էմնասընտա Մուքուսեա կէլլէրէք
պիւեիւք խասարաթ վէրմիշ տիր:

Օ կիւնիւն հիւքմիւնճէ օլունան
հէր նէվի զայրէթ ֆաիտէ էթմէեիպ,
Ս. Բէթըսպուրկա, վէ օրատան Լէ-
հիսթանա, Բրուսիանա, Համպուրկա
վէ ինկիլթէրրահա եաեըլըպ, 1832
փետրվար անընտա էտիմպուրկա,
Լօնարահա, վէ Թայմըզ նէհրի իւզէ-
րինտէ պուլունան սէֆաինէ, վէ մարտ
այընտա Տըպլինէ կիրմիշ, վէ 30000
քիշի թէլէֆ էթմիշ տիր:

Օրատա իքի գօլա թադսիմ օլու-
նարագ, պիրիսի պահըր միւհիթի

Աթլանթիդտէն Ամէրիգան , վէ տի-
կէրի Սպանիա , Ֆրանսա վէ Իթալիա
մէմալիքինէ սիւրսալ էտիպ , վէ Փա-
րիստէ հիշ պիր եէրտէ էմալի կէօ-
րիւմէտիք գըրկըն իճրա էթմիշ տիր :

Քօլէրանըն 1848 տէն 50 է գատար
Հինտիսթան , Աճէմիսթան , Ասիա ,
Աֆրիգա վէ Էվրոպա թարաֆլարըն-
տա պիր տէվր տահա էտիպ , փէք
չօգ թէլէֆաթ վէրտիյի , վէ 1854-55
թարիխինտէ իսէ , պէ թէքրար սէր
կէօսթէրտիյի , վէ 1864-65 տէ տախի
Աֆրիգա թարաֆլընտան Իսթանպօլա
վէ Անատօլուեա եաերլարադ տէհ-
շէթլի գըրկընլար վէ ֆէնալըդլար
զուհուրա կէլտիյի մաալիւմ տիր :

Օնտան պէրի տիր քի , հէր թա-
րաֆտա Իսթիմամը թամ , վէ հիմմէթ
ու իդտամ պույրուլարադ էկէրչի սի-
րաէթի թէամմիւմ էտէմէմէքտէ իսէ
տէ , եինէ վազըթ վազըթ Հինտիս-
թան , Աճէմիսթան վէ Աֆրիգա թա-
րաֆլարընտա եէր եէր պաշ կէօս-
թէրմէքտէ , վէ պու կիւնէր , Տիմ-
եաթ , Մանսուր վէ Բօրթ Սաիտտէ ,
զուհուր պիրլէ , հայլըճա թէլէֆաթ
վուզու պուլտուզու էշիտիլմէքտէ
տիր :

Զիքր օլունան իլլէթի միւհլիքէ
հադդընտա պու գատար մալիւմաթը
թարիխիյէ իլէ իթիֆա էտէրէք , է-
կէրչի սաեէյի ինաեէթվաեէյի հադ-
ընթի Շահանէտէ սըհհիյէ մէճիսի
թարաֆլընտան , վէ թարաֆլ սաիւրէ-
տէն հէր նէվի տըգգաթ վէ Իսթի-
մամ տիրիլ պույրուլմամադտա օլուպ ,
համտ օլուն գօրգաճադ շէյ եօգ իսէ
տէ , եալընըլ Իսթիեաթա ըիաեէթէն
կէլէլիւմ թէտպիր ու թէտալիսինէ :

1. Պու իլլէթէ տիւշար օլմամադ

իչուն , պաշլըճա գօգու , թէաֆֆիւն ,
վէ սէֆալէթտէն վէ դալպէ սըգըն-
թը վէրիճի շէյլէրտէն , եանի էսէֆ ,
գօրգու վէ հիտտէթտէն , վէ պէսլէ-
եիճի թաամլար եէրինէ , պօշ վէ
գուվլէթսիլ մէէքիւլաթ , վէ եա տէ
գարարսըլ իշ ու իշրէթ կիպի շէյ-
լէրտէն հադէր էթմէք , իլ թիզայը գա-
իտէյի ումումիյէտէն տիր :

2. Խուսուսիեէ կէլինճէ , թաամ-
լար գուվլէթլի վէ պէսլէեիճի շէյլէր
օլմալը , վէ մասատա տախիմա եալը
ալընմըլ էթ սուեու իլէ ըիշմիշ օլարադ
բիրինճ լափասը էքսիք օլմամալը տըր :

3. Էլտէն կէլիր իսէ սէպղէեէ տա-
եիր հիշ պիր շէյ եէմէմէլի , վէ իլլա
իլլա , հէր նէ՝ գատար ճիւղի օլսատա
չիյ եէմիշլէրտէն , գաթան աղըլա
ալմամալը տըր :

4. Միւսքիրաթտան հէր պիր շէյ
քիւլլիւէն եասադ օլուպ , անճադ՝ ա-
րատա վէ մուալէճէ հիւքմիւնտէ օ-
լարադ , չայ իչինտէ եախօտ շէքէր իլէ
պրանթ , եախօտ խալիս գօնեադ գուլ-
լանըլմասը ճաիլ օլա պիլիր :

5. Սօվուգտան սադընըլմադ իչուն
եալընըլ պու թէտպիր քիֆաեէթ էթ-
մէեիպ , պէլի տախիմա ըսըճադ թութ-
մաեա չալըլմալը , վէ մէվսիմ սօվուգ
իսէ , թէն իւղէրինտէն եուն ֆանէլա
կիլինմէքլիյի ունուլթմամալը տըր :

6. Կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա ,
իւսթիւ աչըդ եէրտէ ուզուն պօյլու
օթուլմադտան , վէ կէճէլէրի եա-
թադ օտասընըն բէնչէրէլէրինի աչ-
մադտան սադընմալը տըր :

7. Գարարսըլ չալըլմադ , թէրլէ-
մէք , վէ կիւնէշին ըսըճադընտա կէզ-
մէք , վէ հավասը նէֆսիյէեի պիր
ճիհէթլէ թահրիք էյլէմէք քիւլլիեէն

պու իլլէթէ սէպէպիեթ վերմէք տիր:

8. Սաքին օլունան մահալէ վէ էթ-
րաֆընա տըգգաթ օլունմալը, հայ-
վանաթ լաշէսի, ալարըզ, վէ պիր տի-
կէր մէքրուհ շէյ գօգուսու պուլուն-
մամալը, վէ կիւպրէ, վէ չէօր չէօփ,
վէ սէպլէ չիւրիւքլէրի կիպի շէյլէրի
տախմա թէմիզլէսիպ, թանգիֆաթա
կէրէյի կիպի տըգգաթ օլունմալը տըր:

9. Խանէ տէրունինտէ, ալէլ խու-
սուս մէմէխանէլէր իչինտէ պիր գապ
իլէ քիրէճ (ֆորիսի) պուլունտուր-
մագ, վէ գաթրան գօգուլմագ, վէ
ճէպտէ տախի քեաֆիրիեի էքսիք էթ-
մէսիպ արատա գօգլամագ, թէտա-
պիրի միւթթախիզէյի իհթիեաթի-
յէտէն էն էլզէմլէրի տիր:

10. Մաազալլա հօլէրատան թու-
թուլան օլուր իսէ, էկէրչի իւք թէտ-
պիր սօլուգ ալմագսըզըն պիր հազիգ
վէ թէճրիւպէքեար հէքիմ ճէլպ էթ-
մէք իսէ տէ, շաեէտ հէքիմ ճէլպի
ուզանըր, եախօտ տար սըրաեա միւ-
սատըֆ օլուր իսէ, տէր ագապ իս-
թիմալ էթմէք իւզրէ տախմա էվտէ
շու իւշ նէվի բուհ հազըր պուլուն-
մալը տըր, եանի, աֆիօն բուհու,
բալէնտ բուհու, քեաֆիրի բուհու,
պունլարըն պէհէրինտէն իքիշէր տիր-
հէմ օլարագ պիր թէրթիպաթ եա-
փըպ, աղըր թափալը պիր շիշէտէ
սագլամալը, վէ միտէտէ պուլանթը,
եախօտ ամէլ վէ սանճը պաշլատըզը
անտէ, պիր մըգտար շէքէր իւզէրինէ
եէթիք պիրատէմ իչուն 15—20 տամ-
լա գատար տամլատարագ, վէ մաի-
տալարընա պու նիսպէթ իւզրէ օլա-
րագ իսթիմալ օլունմալը տըր:

Էկէր պունու իլէ սանճը վէ պու-
լանթը քէսիլմէզ, վէ ամէլ եէրինէ

կէլմէզ իսէ, պիր սաաթտան սօնրա
պիր տահա թէքրարլանմալը տըր:

Վէ միտէ պուլանթըսընըն քէսիլ-
մէսի իչուն, իչէրտէն պիր գաշ տամ-
լա նանէ բուհու, վէ միտէ իւզէրին-
տէն տախի խարտալ եագըսը գուլ-
լանըլա ղաեէթ ֆաիտէլի տիր:

11. Էկէր պու իլլէթէ թըրնագլա-
ըն ուճլարը սօվուեուպ, վէ մօրա-
րարագ թուլթուլմագ վագը օլուր ի-
սէ, պունլարտան պաշգա վիճուտա,
արգասը քէսիլմէքսիզին ֆանէլա սիւր-
մէլի, վէ պաճագ արալարընա շիշէլէր
իլէ ըսըճագ սու վազ էյլէմէլի տիր:

12. Պունլար տախմա գուլլանըլա
պիլիւր ղիեանսըզ թէրթիպլէր իսէ տէ,
հէր հալտէ նաշարըզ, վէ իհթիեաթ
իչուն տուր. իմտի միւմքին իսէ պէր
միւնվալը մուհարէր հազիգ հէքիմ
ճէլպինէ իհմալ էթմէմէլի տիր. մա
մաֆիհի պու թէրթիպլէրին չօգ տէ-
ֆա իլլէթի իլէրի կէօթիւրմէսիպ
քէօրլէթտիյի, վէ պազի քէրրէ տախի
քիւլիւէն տէֆ էթտիյի կէօրիւմիւշ,
վէ հէլէ քօլէրանըն խաֆիֆի օլան, վէ
քօլէրին թէսմիյէ գըլընան իլլէթէ ի-
սէ, տախմա նաֆի օլտուղու պիթ
թէճրիւպէ պիլինմիւշ տիր:

Կէլէլիմ քի իշ պու քօլէրա խաս-
թէլիյինէ թուլթուլանլարըն եիւզտէ
90 ը սէֆալէթ իչինտէ օլանլար, վէ
իւքեան վէ եաթագ մահալլէրինտէ
թէմիզլիյէ տըգգաթ, վէ պօղաղլա-
րընա վէ բէրհիզլէրինէ տէվամ էթ-
մէմէտէ պուլունանլար օլտուղունուհ,
քէրարէն թէպէյեիւն էթմիշ օլմասըն-
տան պիլ իսթիֆատէ, պաշլըճա օ
ճիհէթլէրէ տըգգաթ օլունմասընըն
լիւզիւմիւ գալիսի պուլունտուղու ի-
լալէթէն թէհէքիտ գըլընըր:

ԼԱՓՕՆԻՍ ՎԷ ՇԱՅԱԳԸ ՇԷՄԱԼԻ

Տօմարուննու նիսսիսէսէն տիւր (սա. 144)

Պու գլթաննն ատէմէրի պունտան պիր տէհր էվլէլինէ գատար փութ-բէրէսթ օլուպ, 1714 թարիխինտէ Տանիմարդալըլար Խրիսթիանըդ թա-ալիմինէ պէտ էթտիլէր իսէ տէ, իւք էվլէլ. քէնտի լիսանլարընը թէրք էթ-տիրմէք, վէ մէզհէպի Տանիմարդա լի-սանը իլէ էօյրէթմէք ազմինտէ պու-լունտուգլարընտան, զայրէթլէրի միւս մէր օլամաար:

Լաքին 1837 թարիխինէ տօղրու Լափօնիա լիսանը իւզրէ քիթապլար թապ ու նէշր էտիլմէյէ պաշլանըլտը իսէ, անտէն սօնրա պիւնիւք թէրազ-գընտթ հուսուլ պուլմանա, վէ ու-լում իլէ պէրապէր Խրիսթիանըդ տա եանըլմանա պաշլատը քի, պու կիւն քի կիւն հէման քեաֆֆէսի տէ Խրիս-թիան օլուպ, վէ օ տէրէճէ զէհա-տէթմէնտ տիրլէր քի, պաշգա թա-րաֆլարտա էմնալինատիր պուլունուր:

Շէօյլէ քի, հէր եէրտէ միւքէմմէլ իպատէթիսանէլէրի օլմատըղընտան, քէօյլիւլէր գըշ վէ գար իշինտէ պիլէ դըզաղա օթուրարագ, եախօտ գար իւզէրինտէ կէզմէնէ մախսուս անագ գապլարը իլէ եանա օլարագ, վէ պէ-րապէրլէրինէ ազըզլար ալարագ, 8-10 սաաթլըգ եէրլէրտէն ըվըն ըվըն քիլիսէնէ տաշընըլար:

Կէլէլիմ քի, օլ հէվալիտէ սըգճա կէօրիւնէն վէ 7 հաֆթա կիճէ օլտու-լու վագըթլար քէնտիլէրինէ պիր տա-ճաիպ սիւրէթտէ շալգ վէրէն (հիւ-սիսաշգ) շաֆագը շէմալի տիր:

Ձիքը օլունան շաֆագ կիւնէլին

պաթմասը արգասընտան, ուֆուգ իւզէրինտէ, վէ էթրաֆը եայ միսալի պէնուզ, եախօտ աթէշի լէնքտէ օլա-րագ փարլագ քէմէր լէսմինտէ թէ-շէքքիւլ էտէր, վէ արալարը դօնու գարանըգ իլէ պիր պիրլինտէն թէ-ֆէրլիւգ էթմիշ ուզուն գըսա միւ-թէատաիտ տէ զիեալար լէման էյլէր:

Իշթէ պու մէնզարէյի աճիպէնէ շաֆագը շէմալի թէսմիյէ օլունուր, վէ պու զիեալարըն պիթթէտրիճ քէս-պի շիտտէթ էթմէսիյէ, հէյիէթի մէճմուէսի իւզէրինտէ պիր տիրէիշ վուգուա կէլմէսի տէ օլուպ, պէր միւնվալը մուհարլէր պաղի ուֆուգ-տան եօգարը քէմէր լէսմի ալարագ, պաղի իքի ուճլարըն ուֆուգտան ա-շաղը պըրագըպ, օրթա հէրինի ուզու-տարագ, պաղի եըլանգալի եըլան-գալի պիւքիւլիւպ, վէ պաղի տախի լէրտէ պիշիմինտէ գաթ գաթ օլա-րագ, հասըլ էտէր օլտուգու թաարիֆ ու թաապիրի լամուհալլ վէ լաեուհուս պիշիմիլէրէ տախի պաալ թէսմիէ գը-լընըր:

Շաֆագը շէմալի կէօրիւնտիր իւզէման, զիեալարընտա տիրէիշ, վէ հավատա պաղի մէսէօրա ճա նիւմաիշ, վէ կէմիլէրին գըպլէնիւմալարընտա իսէ, պիր գարար տէրրէնիշ վուգու պուլտուղունա, վէ պաղէն տախի կէօյ կիւրիւլտիւսի կիպի սէսլէր զու-հուր էթմէքտէ պուլունտուղունա տըգգաթ էտէն հիքմէթի թապիյէ մուալլիմլէրի, պու հալին տախի էյէթ-թրիգա ալամէթի օլտուղունա գարար վէրմիշիտէլէր տէ, էսարըր հիքմէթինի հէնուզ քէմալէն քէշֆ էտէմէմիշլէր տիր:

Ձիքը օլունան էլամէթ, պաղի տա-

խի ճէնուպ թարափընտա ըռնիւմայը
զուհուր պիրէ, (հարաւայգ) շափազը
ճէնուպի տէնտիյի կիպի, ճիւմէսինէ
պիրտէն իսէ (քննեռային առշա-
լոյս) շափազը գութուպի իթլագ օ-
լունուր:

զըթ վազըթ տիւնեանըն չօգ ճիհէթ-
լէրինտէ կէօրիւլտիւլիւ վազը սըր:

Շէօյլէ քի գուհուտաթը թարիխի-
յէտէն մաալիւմ օլտուղու իւզըէ 1707
թարիխինտէ Պէրլինտէ, վէ 1723 տէ
Պօլսիատա, 1726 աա իքի տէֆա օ-

ԼԱՓՕՆԻԱՏԱ ՇԱՖԱԳԸ ՇԷՄԱԼԻ ԻԼԷ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒԳ

Ալաիմ մէզպուրէնին շէմուլա միւն-
հաւըր օլմաեըպ, գութպիյնտէ տէ
վուգու պուլըր օլմաընտան, վէ պա-
ղիքէրրէ, փարլագլըգ քէսպի շիտտէթ
իլէ, կիւնլէր վէ հաֆթալարճա տէվամ
էտէր պուլընմաընտան տօլաեը, վա-

լարագ Նորմանտինին Պրէօիլփօն շէհ-
րինտէ, օն եէտինճի ասըրն իյինտէ,
վէ օն սէքիզինճի ասըրն էվվէլլէրինտէ
պիւթիւն ինկիլթէրրատա 1733 տէ,
վէ սնտէն սօնրա պիր գաչ քէրրէ
Իրլանտատա, 1859 փետր. 23 տէ

էվրոպահերն հէր թարաֆընտա, վէ 1871 հոկ. 7 տէ իսթանպօլտա, Բում էլի իլէ Սնատօլունուն չօգ եէրէրինտէ, վէ հաթթա թա Պաղտատ ճիհէթինտէ կէօրիլմիւշ, վէ իւք էվլէ կէօնա կէօն մանէալար վէրիլէրէք էնտիշէեի միւճիւլ օլմուշ իսէ տէ, պատէհու պիր նէվի ալաիմի սէմա օլտուղու աննաշըլարագ եիւրէքլէր եէրինէ օթուրմուշ տուր:

Իշպու շաֆագը գութուպի ըիվաեթինէ, Արիստօտէլին, Կիկերոնուն, Պլինիոսուն, վէ Սէնէքանըն թէէլիֆաթլարը իշինտէ տախի թէսատտիւֆ օլունմագտա օլտուղունա պագըլըր իսէ, պունտան 24-25 տէհր էվլէլէրի տախի, պու հիւքմէթին մէվզուի պահա օլմուշ օլտուղու միւթէպան օլմագ տա սըր:

ԳԱՅՄԵՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸԼԸԸ

Soğmurgunânûn kîrûsûhsêkî skîvân (սա. 143)

Օտանըն սաղ թարաֆընտա, վէ քէօչէէ տիւշն բէնչէրէ եանընտա օլան սէրիւ իւզէրինէ պիր գապա մինտէր պըրագըմըշ, վէ էօնիւնէ իսէ պիր տէ սանտըգճա վաղ օլունարագ սէրիւտէն այրըլմըշ պիր խուսուսի եէր տահա վար ըտը:

Սանտըգճա իւզէրինտէ պուլունան կիւմիւշ տիվիթ թագըմընա, բաքէթ բաքէթ գօնուլմուշ մէթուպարա, քեաղըտլարա վէ իւսթ իւսթ է տուրան պիր գաչ ատէտ գալըն ինճէ տէֆաթիւրէ պագըլըր իսէ, օրասընըն տա վէքիւ Հայրա մախսուս պուլունտուղու, վէ Առաջնորդ հազրէթլէրի նէզտինտէ եագըլաճագ շէյլէրի օրատա եագար խուսի աննաշըլըր իտի:

Էվլէլէն իֆատէ օլունան փուխսարինին իքի եանընտա պիրէր քիթլի տօլապ օլուպ, անաթարլարը պիր տէմիր հալգա իւզէրինէ տիգիլմիւշ օլարագ պիր չօգ

գատար անաթարլար իշինտէ օլտուղու հալտէ Մեծաւոր Հայր հազրէթլէրինին սանտըգճա իւզէրինէ գօնուլըր, վէ հինի իգթիգատէ, եալընըզ վէքիւ Հայր ալմահա, վէ իճապ էտէն իշի կէօրտիւքտէն սօնրա եինէ ագապինճէ եէրինէ գօմահա մէշպուլն օլա պիլիւր իտի:

Մէքքիւր տօլապլարտան Մեծաւոր Հայր թարաֆընտա օլանը, պիր տէպալօյ մագամընտա, վէ տիկէրի իսէ տախիմա գուլլանըլմագտա օլարագ, իշէրինտէ գապ գապ նատիտէ խամուր իշէրի, շէքէրլամէլէր, գուլթուլար իլէ րահաթի լօգուլար, Հալէսին պատէմ շէքէրի իլէ, գալրուլմուշ ֆըստըզը, վէ իւնեանըն իշ ֆընտըզը, Մալաթիանըն րաիհալը գալիսի եարմաճապը, իւրկիւպիւն թօգալը օղու գալիսիսի, Ամասիանըն ճէվիզլի սուճուղու. Ձիլէնին գարէնֆիլի օլարագ չիֆթէ գալրուլմուշ լէպլէպիսի, Սագըզ պատէմի, Իգմիր րագագընը, Շամ քէօֆթէրինին էնվաի, Մըսըր խուրմասը, վէ պուլարա տաիր տահա փէք չօգ մէմլէքէթլէրին եէմիշլէրի, վէ էլվան բէնկլէրէ պօեանմըշ րագը վէ ամպէրեա շիշէլէրի իլէ մէմու իտիլէր:

Մեծաւոր Հայր պուլարտան իսթէտիլի գատարընը արղու էթտիլի վագըլթլար աֆիեթթ պուլուրուպ, վէ իճապընա, վէ ատէմինէ կէօրէ տէ իքրամ էտէր, վէ հէր թարաֆտան կէլէն ուլտաուրլարըն, շէհրիլէրին, վէ քէօլիւլէրին բէյ տէր բէյ կէթիլիպ թագաթիւմ էթտիլէրի շէյլէր էվլէլէն տէպալօյ տօլապընա գօնուլըր, վէ տիկէր տօլապ տա օլանլար պիթտիքճէ պու թարաֆտան օրահա նագլ օլունուր իտի:

Պու արատա ունուլթմահալըմ տէմէյէքի, Մեծաւոր Հայր թարաֆընտա օլան տօլապ տա պիր տէ ուֆարագ սանտըգճա վար իտի. պուլուն իշինտէ տախի, թագէ կէլինլէրին ճէհէզ չանթասը կիպի միշնուր էլմաս, եագուլթ, վէ զիւմիլթ եիւզիւքլէր, միւճէվէլլի էնֆիլէ թապագօլարը, մինէլի վէ թաշըր խաշլար, իւսթիւ պըրլանթալը քէօսթէք ասըլը,

վէ գափագլարունն էթրաֆը էլմաս խուր-
տալը, պագիսինին օրթասը մինէլի, պա-
գիսի իսէ միւհէվէհէրլի սաաթլար մահ-
ֆուզ պուլունմագտա, վէ կիւնիւնէ վէ
իմապընա կէօրէ հէր պիրիսի պիր սըրա-
տա գուլլանըլմագտա պուլունուր իտի:

Օտա գափուսուսունն սօլ թարաֆընա
օլան տէհրիգէ գօնուլմուշ, վէ գուրշուն
թօփու խուսուսի տօլապը իշինտէն սար-
գըտըլը Հաթթատա գուրուլուր պիր
չալար սաաթ, վէ օտանըն իքի եանը
րաֆլարընտա պալ մօմլարը տիքիլի իւչէր
շամէտան, վէ թաւանընն օրթա կէօ-
պէյինտէն ասըլը, վէ եէտի պարաթըլը
պիր տէ կիւմիւշ աֆիլգէ վար իտի:

Իշպու թարաֆիտէն միւսթէպան օլա-
ճաղը իւզրէ, պու օտանըն իքի եան սէ-
րիլէրի սանաղդճալար իլէ իքի պաշ-
տան, վէ թըրապիզանլար իլէ տաիի,
տէհլիլ թարաֆընտան պէլինմիշ օլուպ,
ազիլ վէ միւհթէրէմ գաթլար իշուն պա-
զի գալան մահալի, էանաֆ թագըլընա
տա, աեագտա տուրմագ իւզրէ օտանըն
քիլմ սէրիլի օլան օրթա եէրի, վէ գա-
րալը պախթըլ ֆուգարալարա իսէ, քէ-
զա աեագտա տիքիլմէք շարթըլա թաշ
սալ տէօշէլի պուլունան տէհլիլի թախ-
սիա պուլրուլմուշ իտի:

Յովակիմ՝ վէքիլ Հայրըն արգասընա
տիւշէրէք, վէ նիմ եումուզ կէօզլէրի մէր-
համէթ թալապ էտէր օլտուղու հալտէ,
պէտալաթ պաշընը պիր թարաֆա էյէ-
րէք, վէ գապահաթընա ներողութիւն իս-
թէեօր օլմագ իւզրէ, էլինի էլինին իս-
թիւնտէ կէօյսիւնէ կէթիւրէրէք օսառտան
իշէրի կիրիպ, հէման Առաջնորդ հազ-
րէթլէրինին աեաղընա գափանտըգտան,
վէ պիր գաշ սանիյէ կէօզ եաշը տէօ-
քիւս վէ մեղայլար գաթարլատըգտան
սօնրա, աեաղա գալգըպ վէ արգասը իւ-
զէրինէ կիտէրէք օտանըն օրթա եէրին-
տէ, վէ պաշընը գէմինտէն գալտըրմամագ
իւզրէ սուշլու սուշլու տուրտու:

Պու արատա վէքիլ Հայր տաիի թագ-
տիմ էթմէք իւզրէ կէթիւրմիշ օլտուղու
արիլգէնի եիւքէք սէսլէ օգուտու քի շու
մաալտէ իտի:

ՖագիյէՊշու Մեծաուր Հայրընը հագրէՊշերի:

Պիւլէրնէ իխարարընը, վէ հէր պի-
րիսի պիրէր միւնէվիէր փարչասը կիպի
օլան նասիհարարընը իւզէրինէ տաիի,
ագրպէք իսլան գապուլ էթմէնէն Մարուֆ
չօրպանը, պու կիւնէր մահրէմի էսարը-
մըգ օլան, վէ էֆմէյիմիգին բուզու մա-
գամընսա պուլունան Մէլիսէգ ախպարըն
եկէննի Յովակիմի պիր Ֆագա պասըրմը
սր. պունսան Ֆիքի Ֆասիքի նէ օլտուղու
էֆէնցիմիգէ մաալիւմ օլտուղունսան արգը
քաֆսիլաքսան իհքիքազ օլունուր:

Լաֆին նէ չարէ, էկէր չի պիր տու կէ-
լին գըզը, շու պէնսամըգ իլէ, նուր տա-
լասը կիպի օլան կէնն վէ պէֆեար օղ-
լումուզա ալմագըլըգ էն աղըր պիր շէյ
իսէ սէ, գազանմըց օլտուղարը չօնուզ
մէյսանսա օլուպ, հէր նէ գաթար գաշըրպ
կէօչիւրմէք իսթէեօրլար իսէ սէ, հիմմէքի
ալիյէնիգ իլէ էլսէ իսիլմէսի սէր էէսը պու-
լունսուղունա, վէ պունուն ալի հալիհի
քէրֆ էսիլմէսի, նէ րիգալը Ֆագիլանէլէրի-
նէ, վէ նէ սէ սին ու մէգհէպիմիգէ էլ
վէրիւր շէյ օլտուղունա պիւնաէն, պու սէ-
ֆա մէրգում Յովակիմ պէնսէլէրի իսս-
սէքէն խաֆիքալընըգա կէօնսէրիլի: Կա-
նոնֆա նէգասընըն քաեիցիլէ, ապաշ-
խարանֆընը իլէրիսէ չէֆմէք իւզրէ շիմսի-
լիք քէալսիւրի նաիգ օլամագ օլան նի-
ֆեաիլարընըն ինրասը հրաւանը իլէ պէրա-
պէր հէման իեասէ պուլրուլմասը քէմէննի
գըլընըր էֆէնցիմիգ հագրէքլէրի:

ԻՄՁԱ

Մեծաուր Հայր, հէր նէ գատար կիւզ-
լի պիր մէքթուս ալարագ իշին հագը-
գաթընա վագըք օլմուշ իտի իսէ տէ, պու
մէքթուս օգունտուղու եէրտէ էօյլէ պիր
չէհրէ վէ հէյեէթ թասնի էտէր, վէ զա-
զէպնաք կէօզլէրինի Յովակիմէ տօղրու
օ տէրէճէ հալը գալըմանէ իլէ տիքէր ի-
տի քի, գէվալը Յովակիմ պիր գարար եէ-
րէ պագընէօր օլմասա, տիր տիր տիտը-
մէմէք, վէ նիւզիւլ էնտիւրմէք քէթմէսի-
նէ կէլմէմէք գապիլ օլամագ իտի:

(Գուսուրու պաշխմա)

Տ Ե Լ Է Մ Ս Դ

Տօգուգուննու նիւսիսէսէն տկամ (սա. 154)

«Փիւնիկէիլէր թա քի Գադէ» պօղազընա գատար հէր միլէթ իլէ ալսզ ու իթա էտէրլէր, վէ չար ճանիսի գէմիսի իհաթա էթմիլ օլան Ովկիանոսուն իչէրիսինէ տախի կիրմիլ տիրլէր, պահրը ահմէր իւզէրինէ տէ միւտտէթի մէտիտէ սէֆէրլէր էթմիլ օլուպ, հաթթա ալթուն, պուխուրու խօշպույ, վէ տէ պիւտը սաիրէտէ պուլունման հայվանաթ թահարիսի իչուն, ճէզարի մէճհուլէսէ օթարիլէ ազիմէթ էտէրլէր:

«Օ՝ միւքէլէֆ չէ հրին մէնգարէյի աճիպէսինէ նազար էթմէքտէն կէօզլէրիմ տօեամաղ ըրը. օրատա հէր պիր չէյ հարաքէթ իւզրէ օլտուղու կիպի, տիեարը եունանիսթանըն մէյտանըզլարա գօշարազ երին հալաուրսաթ արգտսընա տիւլէն, վէ եախօտ լիմանա տուխուլ էտէն էճնէպիլէրի տէնէեէն սէրտէրի, վէ միւսթագսի առէմլէրի կիպիսինի կէօրէմէզ իտիմ:

«Օրասընըն խալզը՝ տաիմ իւլ կիգաթ կէմիլէրինի թախիլէ, վէ մալլէրինի նազլ վէ ֆիրուլթ էյլմէք, մաղազալարընը տիւզէթմէք, վէ էճնէպի թիւճճարան զիմէթլէրինտէ օլան ալաճաղլարընըն հիսապընը տօղրու գայտ էթմէք իլէ մէշղուլ տուրլար: Գատըն թաիֆէլէրինէ կէլինճէ, պիր գարար եուն իրլնի էյլրիլէր, ըսիսի սիւզէնի իլլէրլէր, վէ տէ զիգըյմէթ գունալարը գաթլաեղպ տիւրմէք իլէ վազըթ կէչիլիլէր:

«Նասըլ օլուպ տէտիմ Նարբալա, Փիւնիկէիլէր իւմէմի տիւնեանըն թիւճճարընընա մալիք օլարազ, ազվամ ու միլէլի սարիէնին խազարինի իլէ քէսպի սէրվէթ ու սաման էթմէքտէ տիրլէր:

«Ճէվապէն — իլթէ կէօրիւեօրսուն, տէտի. Տիւրոսուն մէվգիսի ումուրու թիւճարէթէ դաեթթ միւնասիլ տիր. վէ կէմիսիլք միւլթէրիեաթը տալի էճտատըմըզըն իթթիլարը տըր. էյէր ըրվաեթի աթիլգէյի մուզլիմէսէ իթիմատ ճաիլ

խէ, եունանիսթանտա քէսպի չէօհրէթի ազիմէ էթմիլ օլան Տիփիս իլէ Արկօնօթլարտան էվվէլ, տէնիզ տալալարընա իլք աէֆա զալէպէ էտէն Տիւրոսլուար օլմուլ օլուեօր. էվվէթ՝ քէնտիլէրինի ատի թէքնէլէրէ ինանարազ, տալալարա վէ ֆուրթունալարա գալըն սալտըրանլարըն, վէ ամիգի կիտապը պահրի քէշֆ գըլանլարըն, վէ Մըսըրլըլար իլէ Ռաբէլլիլէրին իլմինէ իթթիպա պիրլէ, պախտ իւլ արզ օլարազ իրսատը նիւճիւմի իտէնլէրին, վէլ հասըլ պահր իլէ թէֆէրլիւզ էթմիլ պուլունան միլլէթլէրի, վէ սիլիլէլէրի եէք տիկէրի իլէ պիրլէլէրինլէրին պիրինճիսի տէրիմ, Տիւրոսլուար օլտուլար:

«Տիւրոսլուար հիւնէրվէր, սապրքեար, զայրէթ կիւզար, նազիֆ, հուլմէնտ, իտարէլի, ճիտոթի նըզամէրվէր, վէ իթթիհատ սէվէր առէմլէր տիր. հիչ պիր թաիֆէ պուլնար գատար էհլի սէպաթ, միւլիս, սատըգ, էմին վէ էճնէպիլէրէ միւսաէլէճու օլամամըլ տըր:

«Իլթէ ֆէվգ էլ պահր մալիք օլտուլարըն հիւք ու գուտրէթին, վէ լիմանլարտա թէգէյեիւտ էտէն նիւմատար թիւճարէթին էսապալը միւճիպէսի պուլնարտան իպարէթ օլմաղին, վասաթի սարիէ արտմանա մահալլի լիւղիւմ եօգ տուր:

«Էյէր իլլէրինէ ֆըրգա վէ գըսգանճըզ կիրմիլ օլա, էյէր սէֆահաթ ու պաթալէթ իլէ տիւչարը ըսիմալէթ օլմուլ օլալար, վէ էյէր միլլէթ բուէսասը, չալըլմազըլը, վէ իտարէյի պէյթիլէրի թահգիր էթմիլ պուլունա, էյէր նէֆսի ճէզիլէտէ սանաի բաղպէթ տէն տուր, վէ միլլէթճէ իսէ, ղուրապա իլէ էմիսէթ իւզրէ պարընմադտա գուսուր էտիլմիլ օլա, վէ էյէր մէվգու օլան սէրպէսթիլի գալանինի թիւճարէթ, պիր նօգթա փայը գատար պիլէ իրլալ էտիլմիլ, վէ քէնտի էլ հիւնէլլէրի զայրէթինտէ իհմալ վուգուա կէլիլ պուլունա, վէ էյէր էմթապը տալիլլէլլէրինտէն հէր նէվլինին, իսալը քէմալ օլմասը իչուն լեազըմ կէլէն մուլմէնթի մատաթիլէ էսիլկէնմէքտէ օլա իտի, պու կիւնքի կիւն ճալիպի թէհայեիլլէրին օլան իչպու հիւքիւմէթի,

էյեամը գալիլէ զարփընտա քեամէքեան մահվ օլուպ պիթմիշ կէօրէճէք իտին — : «Թաարիֆ էթ պանա քի, պիր կիւն իթա- կէ ճէգիրէսինտէ պէն տաթի նէ թարիգլէ պու միսիլու պիր թիճարէթ թէէսիս է- տէպիլիրիմ :

— Պուրասը կիպի ետի. ճէվապը վէր- տի. էճանիպի միւվլէտտէթ վէ միւսա- հալէթ իլէ գապուլ էյլէ, վէ էօյլէ պիր եօլ թուլթ քի, լիմանլարընտա լմիսէթ սուհուլէթ, վէ քէմալը հիւրրիէթ պուլ- սուլար. քիպր ու թամանըն իւզէրինիպէ հիւքմ էթմէսինէ մէյտան վէրմէյինիպ. չօգ գազանմանըն պիրիճիք չարէսի, ֆիվգ էլատէ թիճարէթլէրէ պիր վէճէլէ սիւ- լիւք էթմէք, վէ հինի իգթիլատէ գի- եանը տա թէճվիլ էյլէմէք տիր :

«Քէնտինի էճանիպէ սէվտիր, վէ պա- զի շէյլէրտէ կէօզ եուսուպ միւսաատէլի պիլէ տապրան. քիպր ու զուրուր իլէ անլէրին հասէտինի թահրիքտէն իճթի- րալ էյլէ. գապանինի թիճարէթին պագ քի սարիհ վէ սէհիլ իւլ իպարէ օլտուն, վէ անլէրին գապապիթինէ իթինա էյլէ. գիրի տէսթանըն իսէ, պիւա ճէպր անա իթթիպա էթմէքլիլէ պըշտըր. վէ տէլիլ եպընըլ թիւճճարանըն հիլէքեարըղը- նը, իլլա ուսուրու թիճարէթի տէ, վէ թիւճճարան թարիֆէսինի տէ միւզմէհալ էտէր օլան գալտըղըղլարընը, վէ իս- րաֆլարընը շտիտ ճէգա թահթընա ալ :

«Ալէլիսուսուս քէյֆիմաիլա ճէրէեան էթտիրմէք իւզրէ ուսուրու թիճարէթի թագիգ էթմէ. ահսէն թարիգ, Մէլի- քին՝ անըն միւզահամէսինտէն պիլ իճթի- նապ, իշինէ կիրմէմէսի, վէ քիւլիւ թի- ճարէթի, ախգ ու իթանըն էնվաի մէշագ- գաթընը չէքմէքտէ օլան թէպսաաընա թէրք էյլէմէսի տիր. եօգսա անլէրէ ֆիւ- թուր վէրիր. պիր Մէլիք՝ մէմալիքինէ տուխուլ էտէճէք օլան ճէսիմ սէրվէթ եիւզիւնտէն հուսուլա կէլէճէք մէնաֆի իլէ իգնա օլմալը տըր :

«Ուսուրու թիճարէթ պիր չէլմէեէ մա- նէնտ օլմաղին, անըն մահալի ճէրէեա- նընը թէպտիլ էտէր իսէն գուրուր. է- ճանիպի քէնտինէ ճէլալ էտէն խուսուս :

անճագ անլէրին մէնաֆի իլէ, իրաէ օ- լունան սուհուլէթ ճիհէթի տիր. էկէր թէսհիլաթը թասեիպ, վէ ինթիֆաի ու- մուրու թիճարէթի թագիգ էտէր իսէն, եապաշ եապաշ չէքլիլըլէր կիտէրլէր, վէ պիր տահա ափտէթ էթմէվլէր. նի- չուն քի, ագվամը սարիք՝ թէտպիրպիլ- լիլինտէն ֆուրաթեապ օլարագ, անլէ- րի քէնտի պէլտէլէրինէ ճէլալ պիրլէ սիգ- տէն ֆէրալէթ էթտիրլէր :

«Պուրասընը տա իթիրաֆ էթմէլիլիմ տիր սանա քի, Տիւրոսուն չէօհրէթի, պիր վագրթտան պէրու ինզըլալ պուլմուշ տուր. ահ ազիլիմ Տէլէմագ, էկէր պուրասընը սիլ Պիգմալիօնուն հիւքիւ- մէթինտէն ագտէմ կէօրմիւշ օլաա իտի- նիլ, տահա գիեատէ միւթէհայեիր օլա- ճագ իտինիլ. շիմաի պուրասընտա մէշ- հուտինիլ օլան շէյ, խարապիէթ մէճ- պուրիէթինտէ պուլունան պիր ագամէ- թին պագաեէյի միւթէսիւֆէսի տիր : Եւ պէտպաթ Տիւրոս. սէն նէ եաման էլլէրէ տիւշմիւշիւն. վագթը յա իւմէմի իւսման տիւնեանըն հէր թաֆէսինի խարաճընը ալըր սանա թաշըր իտի :

«Պիգմալիօն կէրէք թէպսաաընտան, կէրէք էճանիպտէն խապի էտէր օլտու- ղու ճիհէթլէ, ուսուրու գատիմէմիլ իգ- թիլատընճա, լիմանլարընը քէմալը սէր- պէսթի իլէ միլլիլ միւթէպաթին ի- չուն տաթի քիւշաո էտէճէք եէրտէ, տուխուլ էտէճէք սէֆինէլլէրին ատէտինի, գանիլը տիեարտան օլտուղլարընը, վէ իշինտէ պուլունան էլիսաըն խիմէրինի, ուսուրու թիճարէթլէրինին ճիսինի, էմ- թաալէրինին նէվ, վէ գըյմէթինի, վէ նէ գատար միւտաէթ արամ էտէճէքլէրի- նի աննամագ իսթէր. վէ պուլարտան տա էլէտաինէ թասաոտի պիրլէ, թիւճճա- րանը թէօհմէթ ալթընտա պըրագմագ, վէ մալլէրինի ճէպրէն միւսաոտարա գըլ- մագ իւզրէ իմալը տէսաթիս էտէր :

«Ձէնկին տէյի պիլտիլի թիւճճարլարա էպա ու ճէֆա, վէ կնվաի պէհանէլլի իթթիրա էտէրէք, նէվ սէն նէվ վէրկի, վէ իւսիւմ թահմիլ էտէր, վէ քէնտիսի տէ ախգ ու իթա իշինէ կիրմէք իսթէր,

ամմա՝ հէր ատէմ անըն իլէ իչ եալիմա-
տան չէքինիր. ուսուրու թիճարէթիմիզ
իշթէ պէօլէճէ կիտէրէք զէվալ պու-
մազտա, վէ էճնէպիլէր իսէ, պիր զէ-
ման քէնտիլէրինէ զաեէթ խօշ կէլէն
Տիւրոս եօլլարընը եալաշ եալաշ ունութ-
մազտա տըրլար. էկէր Պիգմալիօն թէպ-
տիլի մէսլէք էթմէզ իսէ, պիլլիմ շան ու
իթիպարընըզըն, պիլլտէն զիեաւտէ հիւսնիւ
իտարէ թաշթընտա օլան պիր գալիմն
էլինէ կէչէճէլի տէրքեար տըր: —

«Պիր հիւքիւմէթ իտարէսի զըմնընտա
էլլէմ օլան քիւլլիւ շէյի պիլլմէք իսթէր
օլտուղուր ճիհէթլէ, նաւըլ օլուպ տա
րուի տէրեատա Տիւրոսլուլարըն օ տէ-
րէճէ քէսպի գուլվէթ էյլէմիշ օլտուղա-
րընը տալի նարապտան իսթիֆսար էթ-
մէմտէ — ինչաաթը սէֆաին իչուն, տէ-
տի. ճէսլէլի Լիբանանըն չամ աղաճը օր-
մանլարընա մալիքիզ. պու օրմանլարը
եալընըզ սէֆինէ ինչաաընա հասր էտէր,
վէ անճագ՝ խալզըն տէֆի զարուրէթի
զըմնընտա անլէրտէն օտուր քէսէրիզ.
վէ հաթթա՝ ինչաաթը սէֆաին խուսու-
սունտա իսէ, մահիր վէ ուսթա ամէլլէ-
րէ սահիպ պուլունմազտա տալի ըուհ-
ճանիեթիմիզ վար տըր: —

«Օ՝ ուսթալարը նաւըլ պուլա պիլլտինիզ,
տէեու թէքրար իսթիֆսարըմա ճէվա-
պէն — Սնլէր րէֆթէ րէֆթէ միլքիմիզ-
տէն եէթիլտի, տէտի. զիրա սանաաթտա
քէսպի մէհարէթ էտէնլէր նալիլ միւ-
քեաթաթը ճէօմէրտանէ օլուրլար իսէ,
էյեամը գալիլէ զարֆընտա սանաիեի քէ-
մալ տէրէճէեէ իսալ էտէն ատէնլէր թէօ-
րէեէճէյիտէ իշթիպաշ եօգ տուր. նի-
չուն քի, միւքեաթաթը աղիմէ թախսիս
օլունմուշ պու կիպի սանաիեէ պէզլի վի-
ճուտ էտէն ագիլ՝ վէ էհլի հիւնէր զէ-
վաթ, հիչ պիր վազըթ նօգսան օլմազ:

«Պուրասընտա սանաիեէ, վէ կէմիճի-
լլէ նաֆի օլան մալիւմաթտա ֆաիզ
պուլունան զէվաթ, իշթիւրամաթը ապի-
մէեէ մազհար օլուր. մահիր միւհէնտիս
րիաեէթ, վէ մէշուր միւրսիտ իսէ, պէ-
ղաեէթ հիւրմէթ պուլուր. մէհարէթճէ

ֆաիզ իւլ էմալ պուլունան գալիւտան՝
սէրվէթէ միւսթէղրագ, վէ ուսթա
նաճճար պիլէ, թահգիր օլունմաթը-
տան պաշգա, լաեղըլ միւքեաթաթ-
վէ իլթիֆաթ իլէ գապուլ օլունուր. ուս-
թա քիւրէքճիլէրին տալի խըտմէթլէրի
նիսպէթինտէ օլան էօլիւֆէլէրի էմիեէթ
թահթընտա տըր, լաեղըլ պէսլէնիլլէր,
վէ խաաթէլիք վազըթլարընտա տըգ-
գաթլըճա կէօզէտիլլիլէր, էսնայը զայ-
պուպլթլէրինտէ ալիլէրի թարաֆը հիւ-
քիւմէթտէն գայըլըլ, վէ տէնիլտէ
զարգ օլան օլուր իսէ տալի, ֆալիլեա-
լարընըն թէայեիւշինի թէէմին վէ թագ-
մին էտէրլէր, վէ պիր զէման իֆայը
հիւսնիւ խըտմէթ էտէնլէրէ կէլինճէ, օ
միսիլլուլէրի տէ թէգաիւտէն վէ թաթ-
եիպէն սալը վէրլիլէր. պու ճիհէթլէ հէր
քէս գօլայճա իսթէտիլի գատար կէմի
թաիֆէսի պուլա պիլլիլ:

«Բէտէրլէր՝ էվլատընը պու կիպի ֆա-
իտէմէնտ սանաաթտա պիւլիւթալէրի
իչուն աղիմ սէվինճ տուեալար, վէ կէնճ
չաղլարընտա քիւրէք. վէ հալաթ չէքմէ-
յէ, վէ ֆուրթունալարը փայսընմամաեա
ալըլտըրմազըլը իսթիճալ գըլարլար:

«Ինսան գըսըլ իշթէ պու եօլ իլէ,
եանի միւքեաթաթ, վէ ինթիզամ սաեէ-
սինտէ թէշվիզ օլունուր. մուամէլէյի
ճէպրիլէ ֆաիտէ էթմէզ. վէ հէման թէ-
էսիլի նուֆուլտան հիչ պիր վազըթ էյի
շէյ հուսուլա կէլմէզ. եալընըզ էսնա
թագըմընըն կէրտանտաթէյի ինգընտ
օլմալարը քեաթի տէյիլ տիր. ուսուլմէն
ճէլլի թէվէճճիւհ էթմէք, վէ խալզըն
մէհարէթինտէն միւսթէֆիտ օլմազ իս-
թէնիլէն հէր նէ իսէ, օ շէյլէրտէ իրաէյի
մէնաֆի էյլմէք լեազըմ կէլիլ: —

«Պու միւքեալմէտէն սօնրա, նարալ
պէնի կէօթիւրիւպ անսարլարը, թէրսա-
նէեի, վէ սէֆինէ ինչաաթընա մախսուս
օլան քեաթիֆէյի քեաթաթանլէրի կէզտիր-
տի. հէր պիր շէյին թաարիֆ ու թաֆ-
սիլաթընը թալէպ էյլէր. վէ միւթէֆէր-
րիաթը միւֆիտէտէն պիր շէյ գաչըրըրմ
խալվիլլէ, ախզը մալիւմաթ էթտիլիմ

քիւլլիւ խոստուսաթը գայտը տէֆթէր էտէր խոխո:

«Լաքին՝ Պիգմալիոնու թանրերս, վէ պէնի իսէ սէվմէքտէ օլան Նարբալ՝ կիճէ կիւնտիւզ տէրունի շէհիրտէ կէզմէքտէ պուլունան ճասուսալարը պէնի պուլունար զօրգուսուլլա, պիլա սապր պիւ ան էվվէլ Եօլունլուղումա պէքլէր խոխո իսէ տէ, բուզիկեարարը հէնուզ սէֆինէեէ բիւքիւպիւմիւզ իչուն միւսախա տէյիլ իտի. պու սէպէպլէ տէրունի լիմանտա իսթիգսաքեարանէ օլարագ էօթէ պէրի տօլաչըր, վէ թիւճճարանտան շունա պունա պազի շէյէր սիւալլաչըր իքէն, էօթէտէն Պիգմալիոնուն մէշմուրլարընտան պիր զաթըն պիզէ տօղրու կէլիեօր օլտուղունու կէօրտիւք. պու առեմ Նարբալա եանաչարագ — Սէնին իլէ պէրապէր Մըրըրտան կէլէն գափուտանլարըն պիրիսինտէն Մէլիք հէնուզ թահգըզ էթտի քի, օրատան քէնտիսինի Գըպըրսլը թէսմիյէ էթմէքտէ պուլունան պիր էճնէպի կէթիրմիսին. օ առէմ քիմ իսէ թէվգիֆինի, վէ գանկը տիեարտան օլտուղունուն ճիտտէն թահգըզինի էմր էտէեօր. պիլմիշ օլ քի, պու խոստուստա էօմրին իլէ մէսուլուն — տէտի:

«Օլ արալըգ միւճէտաէտէն ինչա օլունմուզ կիպի կէօրինէն պիր սէֆինէ իւզերինտէ, Տիւրոսլուլարըն իճրա էյլէմիշ օլտուղլարը թէնասիպի եագընտան սէյր էթմէք իւզրէ Նարբալտան արալաչըր ի տիւմ. պու կէմի իչուն հէր պիր ճիւզիւնտէ պուլունան թէնասիւպիւ սահիհի ճիհէթիլէ, տէրունի լիմանտա մէվճուտ եէլքէնիլէրին էն էյիսի տիր տէրլէր խոխո. պէն իսէ տուրմուշ պու թէնասիւպիւ իճրա էտէն գալֆատան սիւալլէր էտէր խոխո:

«Նարբալ հայրէթ վէ տէհէթի ազիմէ իլէ — Կիտէեիմ օ Գըպըրսլը եապանճըեր պուլաեմ — տէմէսի իլէ, մէշմուրուն կէօղտէն իրամասը ագապինտէ գօշուպ պանա կէլտի, վէ պաչըմտա տէօնէն թէհլէքէեի խապէր վէրտի. — Պէն՝ զաթէն կէրէյի կիպի քէշֆ էթմիշ խոխո ազիլիմ Տէլէմագ, տէտի. իշիմիզ ֆէնա տըր. առէմի էմնիէթինտէն տօլաեը լէյլ

ու նիհար միւզթարիպ իւլ գալպ օլան Մէլիք, սէնին Գըպըրսլը օլմանտան տօլաեը իշթիպահա գահիպ օլմուշ. թէվգիֆինի էմր էթմիշ, վէ էկէր սիպի էլինէ թէսլիմ էթմէզ իսէմ, պէնի թէլէֆ էթտիրմէք իսթէր իմիշ, շիմտի նէ՝ եալիաճաղըզ. եա իլահլար՝ պու պէլլէյտէն իսթիսլաաը կիրիպանըմը իչուն պիզէ սիզ պիր ագըլ էյրէտինիզ:

«Տէլէմագ՝ սէնի մութլագա Մէլիքին սէրայընա կէօթիւրմէլլիմ տիր. սէն՝ Գըպըրսլըն Ամաթունգ շէհրինտէ Ասաղիկին սանէմի օյմաճըսընըն օղունեում տէեու իսրար էյլէ. օ տէմտէ պէն աալի մուգատտէմա սիզին բէտէրինիզի թանրը օլտուղունու պէեան էյլէրիմ. պէյլէլիքլէ օլաքի Մէլիք թահգըզաթը ամիզէեէ լիւզիւմ կէօրմէքսիզին ամտէթիմիզէրուսաթ վէրիր. ճանըմըզըն սէլամէթի իչուն պունտան պաչգա պիր չարէ կէօրէմէեօրում: —

«Ճէվապ վէրիպ Նարբալա, պըրագ քի տէտիւմ. գատէրին հէլաք էթմէք իսթէտլի պէնիմ կիպի պիր սէֆիւ. թէլէֆ օլուն պիթսին. պէն էօլմէյի պիլիլիրիմ եա Նարբալ. լաքին սանա միննէթտար օլտուղում հալտէ, պիր տէ քէնտի ֆէլաքէթիմէ իշթիրաք էթտիրմէլլէյէ աալա գալլ օլմամ:

«Եալան սէյլէմէլլի պիր վէճէլէ թէճվիզ էտէմէմ, վէ Գըպըրսլը օլմատըղըմ հալտէ Գըպըրսլըեմ տէեէմէմ. իլահլար սալֆէթի գալպիմի կէօրիւրէր, էյէր իսթէրլէր իսէ, քէնտի գուտրէթլէրի իլէ պէնի գուրթարա պիլիլէր. էօմրիւմին քիզպ իլէ խէլասընը պիր վաղըթտա իսթէմէմ:

« — Եա Տէլէմագ, պու պիր կիւնահուզ քիզպ տիր, տէտի Նարբալ. իլահլար պիլէ իթհամ էտէմէզլէր. վէ քիմնէեէ զիեան կէթիրմէտիքտէն մախտա, իքիսուշուուզուն տա էօմրինիւ գագսնըր, վէ Մէլիքի իսէ եալընըզ պիր ճինաեթի ազիլմէտէն մէն իչուն ալտաթիւշ օլուր. արթըգ սիզ հուպուլ ֆազիլէթի, վէ իիւալը իֆֆէթի մէզհէպ պապինտէ օլան խաֆվէթի հատտէն աչըրըեօրսուսուզ: —

(Մապասի սօմրա)

ՄԱՏԱԳԱՍԳԱՐՏԱ ՊԻՐ ԳՈՒԵՈՒ ԻԼԷ ՍՈՒ ԳԱՊԼԱՐԸ

Մ Ա Տ Ա Գ Ա Ս Գ Ա Ր

Մատագասգար պահրը միւհիթի Հինսի թարափընտա Մօզանպիք պօզազը իլէ Աֆրիգատան այրըլընէ Էն ճէսիմ պիր ճէզիրէ տիր:

Էկէրչի աճէմլէր, վէ զէնճիլէր չօգտան պէրու պու տտանը պիլիպ, վէ Սարանսիպ թէսմիյէ էտէրլէր իմիլ իսէ տէ, Էվրօպալըլարտան Էն էվվէլ 1506 թարիխինտէ Դրիսթիան տը կուէնա գափուտան քէշֆ էթմիլ տիր:

Իշպու տտանըն պիր պաշընտան տիկէր պաշընա գատար ուզունըլըզունա օլարագ գըզըլ տաղլար տէնիլէն ճիպալը մասսուպէ իհաթա էթմիլ օլտուղունտան, փէք չօգ Էիւքսէք մէվգիլէրի, վէ միւթիլէլիֆ մէվսիմլէրի վար իսէ տէ, Էնկին Էէրլէրին վէ սէվահիլինին հափասը սաղըլ տըր:

Թօիրաղը միւնպիթ օլտուղու, վէ տէրունինտէ իսէ, Էնվաի մատէնիտաթըն քէսրէթի պուլունտուղու իլէ

պէրապէր, Էկէրչի ճէզիրէնին իլէրիլէրի հէնուզ թէմամըլա մաալիւմ տէյիլ իսէ տէ, թէրպիէն 5773 բիւրմէթր վիւսաթընտա օլտուղու մէքշուֆ տուր:

Պու տտատա ագվամը միւսլաթէլիֆէտէն միւրէքքէպ օլարագ իւշ միլիօն հուֆուս օլուպ, իտարէլէրի տաթի պիր գաշ հիւքիւմէթէ մագսոււմ տուր:

Մահաուլարը պաշընա իր իննճ, Էօքիւզ, վէ աղնամ, վէ մէշուր շէհիրլէրի, Թանանարիվու, Մուզանկէ, Փօմբըրօզ, վէ գապիլէլէրինտէն պաշընա

ճալարը իսէ Օվաա, վէ Սէքլավ իսիմլէրիլէ պէնամ տըր:

Զիքր օլունան Թանանարիվու Մօզանպիք պօզազը թարափընտա զաւէթ իլլէք պիր լիման օլուպ, առանըն ճանիպի շարգիսինէ Անպէր պուրնու, վէ զարպ ճիհէթինէ տաթի Սանմարթի պուրնու տէնիլիր, վէ Փրանսըզլարըն մին էվլէլինտէն պէրու պու տտանը միւսթէմիլքեաթ ոըրտաընա, վէ զիրի տէսթի հուֆուզլարընա կէչիւմէք ազմինտէ օլտուգլարը, վէ պու տէֆա տաթի, տանանա վէ գուլվէյի աղքէրիլէ իլէ զապթ ու իսթիլանա գալգըշտըզլարը մաալիւմ տիր:

Պուրատա վաղ օլունան բէսիմտէ, Մատագասգար քէօյլիւ գատընլարընըն մէրտում օլան գընաֆէթլէրի, գուլիւպէլէրի, գուսուլարը, վէ պույնուզտան մատմուլ սու գապլարը իլէ, գալըն գամըշտան Էափըրըն սու իպրիլէրի, քէնաիլէրինին տէվալ ու տէթլէրինի իմա էթմէքտէ տիր: